

де сж дошли и кжде отиватъ, не познаватъ истинската си майка и баща. Като питатъ нѣкого, отде иде и накжде отива, той казва: Нищо не зная, освенъ това, че съмъ пѣтникъ въ обширния свѣтъ. — Защо си дошълъ на земята? — Да страдамъ. Дѣдо ми и баба ми, майка ми и баща ми страдаха, безъ да постигнатъ нѣщо; и азъ вървя по тѣхния пѣтъ, страдамъ, безъ да придобивамъ нѣщо. Чудна работа! Ако дѣдо ти, наистина, не е придобилъ нѣщо, трѣбва ли и ти да вървишъ по неговия пѣтъ? Кой отъ двамата е по-учень? Ти имашъ повече знания, по-голѣма свѣтлина, трѣбва да работишъ върху себе си, да оставишъ нѣщо на бждещето поколѣние, върху което да гради своя животъ.

Какво ще стане съ човѣчеството, ако всѣко ново поколѣние разсждава като васъ и нищо не работи? Ако всѣки отдѣлно не се заеме самъ да уреди работитѣ си, кой другъ би ги наредилъ? Ето, Александъръ Велики дойде въ свѣта съ голѣми идеи, да завладѣе народитѣ, да ги покори, но не успѣ. Той стигна до Индия, но, въ края на краищата, всичко изгуби. Хората очакваха отъ него много нѣщо, но очакванията имъ не се сбжднаха. Много философи дойдоха въ свѣта, донесоха свои философии, които проповѣдваха на хората, но нищо не постигнаха. Много учители дойдоха въ свѣта, донесоха различни религиозни системи, но и тѣ не успѣха. Свѣтътъ не се поправя по външенъ, пѣтъ, т. е. по механически начинъ. Въ края на краищата, животътъ си остава велика загадка, която всѣки индивидуално ще разреши отъ три гледища: материалистично, духовно и умствено. Ще каже нѣкой, че е материалистъ, че признава само материята. Другъ казва, че е идеалистъ, разглежда живота отъ идейна страна и признава сжществуването само на духа. Нито първиятъ е материалистъ, нито вториятъ — идеалистъ. Сама за себе си материята не сжществува. Затова казваме, че нито материя безъ духъ сжществува, нито духъ безъ материя. Тѣй щото, материализъмътъ, самъ за себе си, не сжществува. Като говоримъ за материята, подразбираме духа; като говоримъ за духа, подразбираме материята. Какъ ще говорите за свѣтлината, ако тя нѣма противоположно на себе си? Какъ ще говорите за живота, ако не подразбирате смъртъта? Като говоримъ за живота, имаме предъ видъ два важни момента: